

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja
ett positivt skolklimat vid Finnbacksskolan 1 i Lycksele
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Finnbacksskolan 1. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet, med fokus på årskurserna 7–9. Detta omfattar hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat, och hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Finnbacksskolan 1 i följande utsträckning:

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i låg utsträckning med att främja ett positivt skolklimat.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan skolpersonal behöver arbeta aktivt och medvetet för ett tydligt stöttande ledarskap samt involvera eleverna i ett främjande arbete för ett positivt skolklimat.

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i låg utsträckning för att främja ett positivt skolklimat.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla ett strategiskt arbete med tydliga ramar och mål för att främja ett positivt skolklimat, samt ge personalen möjlighet att skapa samsyn och öka sin kompetens för att kunna bidra.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 15 december 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:10 883) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och annan personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i låg utsträckning med att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Arbetet med att skapa ett positivt skolklimat präglas av att det finns en stor variation i hur lärare och annan personal agerar och bemöter eleverna. Enligt både personal och elever är klimatet på skolan bra och det är sällsynt att det förekommer större konflikter mellan elever. Personal välkomnar eleverna när de kommer till skolan på morgonen och signalerar att de ser dem. I skolans uppehållsrum samlas många elever för att prata och spela

spel och den närvarande personalen engagerar sig i det som sker. I matsalen varierar det om personal sitter med elever och samtalar med dem, eller om de sätter sig själva utan att interagera med några elever. Hur personal agerar för att skapa relationer till elever i andra delar av skolans lokaler skiljer sig åt. En del intresserar sig och pratar till exempel med elever som sitter själva medan andra går förbi utan att hälsa. Även om eleverna säger att de kan vända sig till personal på skolan med frågor som berör dem själva säger de också att de inte skulle berätta om något hänt mellan andra elever. Eleverna säger att det är uttalat dem emellan att eleverna inte anger varandra eller skvallrar. På skolan förekommer också ett hårt och nedsättande språkbruk men det varierar om personal agerar, dels för att personal kan saknas i utrymmen där eleverna är, dels för att det varierar inom personalgruppen i om och hur de reagerar när de ser eller hör något negativt. En del reagerar inte alls även om de sett och hört, medan andra är strängare och säger ifrån. Samma skillnader i agerandet gäller även i andra frågor. Personalen förklarar dessutom sällan varför de agerat som de gjort för att eleverna ska förstå vilket förhållningssätt som gäller på skolan.

Det varierar om eleverna involveras och ges möjlighet att förstå skolans arbete för att främja ett positivt skolklimat. Både elever och personal uttrycker att elever som avviker från normen, till exempel när det gäller klädsel, får vara beredda på att få kommentarer om det. Det leder till att elever undviker att fullt ut vara sig själva och istället anpassar sig för att hålla sig inom det som uppfattas som accepterat. Trots detta tas samtal om respekt för olikheter och acceptans för andra endast sporadiskt upp med eleverna, även om det varierar mellan klasserna. Det finns tid avsatt för ett värdegrundsarbete med eleverna på den så kallade handledningstiden som inträffar varje vecka för alla klasser, men det skiljer sig åt hur arbetet genomförs och om eleverna har diskuterat värdegrundsfrågor som handlar om hur klimatet på skolan bör vara. Det finns bestämda teman för arbetet som ska ske i de olika årskurserna, såsom Relationer i årskurs 7, Hälsa i årskurs 8, och Framtid i årskurs 9. Det finns även tillfällen då alla klasser ska arbeta med samma sak, som till exempel gruppstärkande övningar. När eleverna börjar på skolan i årskurs 7 har de även en temavecka för att eleverna i respektive klass ska lära känna varandra. Även om det finns material som lärarna kan utgå från sker arbetet på olika sätt i olika klasser och i olika årskurser, vilket gör att det finns stor variation i hur ofta och hur mycket eleverna fått ta del av värdegrundsarbete som syftar till att skapa ett positivt skolklimat. Eleverna besvarar enkäter om hur tryggheten är på skolan men får inte ta del av resultaten. De involveras därmed inte heller i samtal om resultaten. Det varierar också i vilken utsträckning eleverna får möjlighet att prata om hur de vill att de ska vara mot varandra på skolan.

Eleverna i elevrådet involveras i den årliga revideringen av skolans regler och de tas upp på klassråd då de även kan lyfta saker som de vill förändra på skolan.

Det saknas aktiviteter över hela skolan och under skoldagen som syftar till att skapa ett positivt skolklimat mellan elever. Även om elever från olika klasser och årskurser deltar vid till exempel friluftsdagar och utflykter sker inga aktiviteter som syftar till att de ska lära känna varandra över klass- och årskursgränser, med syfte att skapa trygghet och en gemensam skolanda. Även om det finns planer på att skapa en skol-logga och ett gemensamt motto, och att stärka skolandan, saknas återkommande traditioner som knyter eleverna samman och ger dem möjlighet att trivas tillsammans. Eleverna spelar spel bredvid varandra i skolans uppehållsrum men det sker inga aktiviteter som fångar upp de elever som är ensamma eller stöttar de elever som har svårt att följa skolans förhållningssätt eller svårt med socialt samspel. Eleverna har inte heller några uppdrag för att skapa aktiviteter för varandra och ta ansvar för att skapa ett bra klimat eleverna emellan, även om elevrådet varit delaktiga i att köpa in spel till skolans uppehållsrum.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan skolpersonal behöver arbeta aktivt och medvetet för ett tydligt stöttande ledarskap samt involvera eleverna i ett främjande arbete för ett positivt skolklimat.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att personalens ledarskap inte är konsekvent eller förutsägbart för eleverna, vilket påverkar möjligheterna att skapa och upprätthålla ett positivt skolklimat. Att det dessutom förekommer ett hårt språkbruk elever emellan och att elever förväntar sig att få negativa kommentarer om de avviker från normen, inverkar negativt på möjligheterna för eleverna att till fullo trivas och kunna vara sig själva. Det finns få etablerade strategier och arbetssätt för att ge eleverna möjlighet att bidra till gemenskapen eller att ta ansvar för skolmiljön. Det genomförs också få aktiviteter som stärker samhörigheten mellan klasser och årskurser. Det saknas därmed flera väsentliga delar av ett arbete som syftar till att skapa ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare och annan personal arbetar för ett professionellt ledarskap där personalen kombinerar tydlighet med värme och omtänksamhet. Lärare och annan personal behöver vara konsekventa, rättvisa och förutsägbara samt bemöta elever med respekt, omtanke och motiverande förväntningar. När lärare och annan personal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap främjas goda relationer och elevernas känsla av trygghet och ansvar stärks. Det är också av vikt att eleverna får reella möjligheter att engagera sig, utveckla sin förmåga och ta ansvar för skolans klimat. Elevers inflytande och delaktighet har exempelvis positiva effekter på lärar-elevrelationerna och på skolklimatet.¹ Eleverna behöver också få lära sig och samtala om respekt för andra och acceptans för varandras olikheter och särskilt om hur ett negativt språkbruk inverkar på deras trivsel och trygghet. Av Skolinspektionens tematiska analys av skolors arbete med trygghet och studiero framgår att skolor som lyckas väl i arbetet hanterar resultaten från trygghetsmätningar och liknande på såväl elev- som rektorsnivå.² Det är av vikt att arbetet med skolans förhållningsätt och regler leds av rektor och omfattar hela verksamheten, med aktiv medverkan från både lärare och elever. För att förhållningssätt och regler ska upplevas som rimliga och rättvisa och vara väl förankrade är det också viktigt att eleverna är involverade. Elevernas medverkan i skolans främjande arbete för att skapa ett positivt skolklimat kan också stärkas genom elevuppdrag som till exempel kamratstödjare, trygghetsgrupper eller elevledda aktiviteter. Att eleverna ges möjlighet att lära känna varandra genom organiserade skolövergripande aktiviteter, som skapar möjligheter för eleverna att trivas och vara trygga med varandra, kan bidra till att skapa en god skolanda och gott skolklimat.

¹ Skolverket (2020). *Skapa trygghet för lärande – Om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling.*

² Skolinspektionen (2020). *Skolors arbete med trygghet och studiero. En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018-2019. Tematisk analys Nr 1.*

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i låg utsträckning för att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn tar ett begränsat ansvar för arbetet med att främja ett positivt skolklimat på hela skolan, och ett mer strategiskt arbete kan utvecklas. Även om det finns gemensamma dokument som tydliggör till exempel att personalen ska arbeta för att skapa goda relationer till sina elever saknas en tydlighet i vad det innebär. Det framgår även att personalen på skolan ska skapa förståelse för allas lika värde hos eleverna och att de förväntar sig att eleverna inte använder ett kränkande och nedvärderande språk, vilket trots det förekommer och det varierar även om personalen agerar. Rektorn har genomfört organisatoriska insatser som skapar förutsättningar för trivsel och trygghet som till exempel att lärarna är rastvärdar och har möjlighet att äta pedagogisk lunch. Rektorn har sett till att det finns två personal i skolans kafeteria och uppehållsrum under stora delar av skoldagen. Eleverna har utspridda raster för att inte för många elever ska samlas i korridoren samtidigt, vilket i de flesta fall även gäller lunchtiderna. I utformning av skolans lokaler har hänsyn tagits till elevernas trivsel och trygghet. Det finns exempelvis flertalet sittplatser på olika ställen i skolans lokaler och möjlighet för elever att dra sig undan för att få mer lugn och ro i skolans bibliotek. Rektorn har också tagit hänsyn till elevers olikheter till exempel genom att skolans toaletter är könsneutrala. Toaletterna är också medvetet placerade i avskildhet men ändå i direkt anslutning till utrymmen där eleverna är. Eleverna har varit involverade i att ta fram ordningsreglerna och i inköp av spel som finns i skolans uppehållsrum. I övrigt tar rektorn del av elevernas inspel genom enkäter, elevskyddsombud

och elevråd, och vårdnadshavare kan framföra sina synpunkter genom enkäter, vid föräldramöten och utvecklingssamtal.

Rektorn skapar få möjligheter för lärare och annan personal att utveckla samsyn kring skolans gemensamma arbets- och förhållningssätt. Rektorn försäkrar sig inte heller om att all personal tillämpar dessa. De dokument som berör gemensamma arbets- och förhållningssätt har personalen gemensamt tagit fram och de lyfter dem i arbetslagen efter att de revideras varje höst. Personalen har även, till exempel vid arbetsplatsträffar, fått i uppdrag att diskutera frågor som berör ett positivt skolklimat. Personalen uppger dock att de har stor frihet i att tolka uppdraget på sitt sätt. Det innebär att personalens agerande och relationsskapande arbete varierar beroende på person och gör att eleverna inte möter ett gemensamt förhållningssätt. Även om det finns ramar formulerade i skolans gemensamma dokument och personalen diskuterar dokumenten saknas samsyn i hur uppdragen ska omsättas i praktiken. Detta gör att eleverna möter olika förhållningssätt beroende på vilken personal de möter, där några reagerar när andra inte gör det, och gör att eleverna får svårt att förstå vad som gäller på skolan. Även om rektorn bidrar med material till värdegrundsarbetet har lärarna stor frihet i att lägga upp arbetet som de vill vilket gör att innehåll och omfattning av det värdegrundsarbete som eleverna får ta del av skiljer sig åt beroende på vilken lärare de har. Stora delar av värdegrundsarbetet bedrivs i respektive arbetslag vilket gör att arbetet också kan skilja sig mellan arbetslagen. Rektorn har inte heller följt upp hur värdegrundsarbetet sker, men genom elevenkäter har rektorn konstaterat att 90 procent av eleverna tycker att lärarna inte håller reglerna eller följer de konsekvenser som gäller. Frågor som rör trygghet och värdegrund utvärderas under våren i respektive arbetslag, och då identifierar de även mönster i de anmälningar om kränkande behandling som kommit in.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Rektorn ger inte lärare och annan skolpersonal tillräcklig vägledning, stöd och kompetensutveckling för att de ska kunna arbeta utifrån skolans gemensamma arbets- och förhållningssätt i arbetet med ett positivt skolklimat. Personalen har fått vägledning när det gäller det värdegrundsarbete som ska bedrivas gentemot eleverna, bland annat i form av material som de kan använda, men det varierar hur det omsätts. Personalen tipsar även varandra och har tillsammans skapat en materialbank. Personal har även ansvarat för och genomfört samtal kring olika teman för att ge personalen vägledning i värdegrundsarbetet. Dock har personalen inte tagit del av någon gemensam kompetensutveckling inom ledarskap och bemötande. Inte heller har någon

kompetensutvecklingsinsats förekommit för att öka personalens kompetens kring att arbeta med eleverna om acceptansen för andra. Enskild personal kan få stöd att utveckla sitt ledarskap till exempel genom att ta del av litteratur och efterföljande samtal, samt stöd med elevhälsopersonal. Nyanställda introduceras i skolans arbets- och förhållningssätt av sin mentor och av rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla ett strategiskt arbete med tydliga ramar och mål för att främja ett positivt skolklimat, samt ge personalen möjlighet att skapa samsyn och öka sin kompetens för att kunna bidra.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att skolan saknar ett systematiskt och målmedvetet arbete som tydligt anger riktning, ramar och mål för hur trivsel och trygghet ska främjas i hela verksamheten. Det saknas samsyn i personalgruppen gällande hur uppdraget ska utföras, vilket gör att eleverna bemöts på olika sätt och med olika tydlighet. Det saknas även kompetensutvecklingsinsatser för personalen som ger en ökad förståelse för vad som bidrar till ett positivt skolklimat samt förutsättningar för att skapa samsyn kring hur arbetet ska bedrivas.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar ett långsiktigt och samlat arbete som vilar på tydliga ramar och mål för att skapa ett positivt skolklimat i hela verksamheten. Rektorn behöver tydliggöra skolans mål, beskriva hur arbetet ska bedrivas under hela skoldagen och i alla skolans miljöer samt ange hur vuxennärvaron ska utformas för att stödja trivsel och trygghet. Rektorn behöver också skapa förutsättningar för lärare och annan skolpersonal att utveckla sin förståelse och kunskap om vad ett positivt skolklimat innebär, vilka arbets- och förhållningssätt som bör råda på skolan och ge personalen möjlighet att utveckla en samsyn i vad det innebär att främja goda relationer under hela skoldagen.³ Rektorn behöver därför

³ Skolverket (2022). *Skapa trygghet för lärande - Om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling*. Sid 34ff

se till att all personal får kontinuerlig vägledning, stöd och kompetensutveckling med fokus på skolans förhållningssätt och ett positivt skolklimat, och följa upp att insatserna för förväntad effekt. Rektorn behöver erbjuda återkommande gemensam kompetensutveckling inom skolklimat, bemötande, ledarskap och arbete med elevers olikheter. Personalens behöver få möjligheter att stärka sin kompetens för att kunna arbeta med eleverna om acceptans för andra, vilket skulle kunna bidra till att elever i större utsträckning kan avvika från normen utan att få negativa kommentarer från andra elever. Rektorn bör även se till att nyanställda och vikarier får en tydlig introduktion som ger dem förutsättningar att arbeta i linje med skolans värdegrund och gemensamma arbetsätt.

På Skolinspektionens vägnar

X Carina Vesterlind

Beslutsfattare

Signerat av: Carina Vesterlind

X Maria Larsson

Föredragande

Signerat av: Maria Larsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Susanne Nordberg deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- **undervisning:** processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- **utbildning:** verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska prägla utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 7–9, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Finnbacksskolan 1 i Lycksele kommun ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Finnbacksskolan 1 den 28 och 29 april 2026. Besöket genomfördes av utredarna Susanne Nordberg och Maria Larsson.

Finnbacksskolan 1 är tillsammans med Finnbacksskolan 2 kommunens högstadieskola. Skolenheterna delar lokaler och lärarna undervisar elever från båda enheterna. Enheterna leds vid tiden för granskningen av var sin rektor. Vid Finnbacksskolan 1 går cirka 220 elever sin utbildning.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Tre observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras höstterminen 2026.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 7-9. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnen under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningen syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?*
- 2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?*

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal är väl förtrogna med skolans gemensamma förhållningssätt och arbetar medvetet utifrån dessa för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.